

КРАУДФАНДИНГ У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ІНСТИТУЦІЙНИЙ АСПЕКТ

***Грицаєнко М.І., к.е.н., доцент,
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО***

Соціально-економічний розвиток національної економіки генерує нові виклики для бізнесу, вимагаючи створювати нові шляхи вирішення актуальних проблем, особливо пов'язаних з фінансуванням. Активний розвиток мережевого суспільства актуалізує діджиталізацію та використання новітніх підходів, які розширюють можливості суб'єктів у різних сферах економічної діяльності. Одним з таких підходів є краудфандинг, простота та доступність використання якого сприяють збільшенню його популярності. Вважаємо, що поширення краудфандингу матиме відчутний вплив на економічні та соціальні процеси національної економіки.

Зазначимо, що «з урахуванням різних аспектів стратифікації національної економіки її розвиток – це послідовний процес якісних перетворень її елементів внаслідок змін їхніх кількісних характеристик, метою цих перетворень є підвищення якості життя населення країни» [2, с. 112]. Одночасно підкреслюємо місце малого підприємництва в економіці України [1].

Вважаємо, що на розвиток краудфандингу впливає наявність та використання соціального капіталу, який є «детермінантом суспільного розвитку та ефективного споживання ресурсів» [4, с. 131]. Нами сформульована дефініція соціального капіталу «... як сукупності здатних приносити дохід зв'язків та соціально-економічних відносин, які виникають у певній соціальній мережі на основі існуючих норм та довіри» [5, с. 192]. Вважаємо, що соціальний капітал має суттєвий вплив на впровадження принципів соціальної відповідальності в корпоративну і бізнес-стратегію підприємства [3, с. 131].

Інформаційне перетворення економіки сприяє посиленню впливу соціального капіталу на різноманітні соціально-економічні процеси, поширення форм економічної взаємодії, оснований на об'єднанні та спільному використанні ресурсів. Саме такою взаємодією є краудфандинг, який акумулює кошти великої кількості агентів і спрямовує їх на реалізацію інвестиційно-інноваційних проєктів та/або підтримку різноманітних стартапів.

Елементами інституційного середовища краудфандингу виступають інститути-функції, інститути-правила, а також інститути – організаційні одиниці (рис. 1).

Рис. 1. Елементи інституційного середовища краудфандингу

Джерело: побудовано автором

Безпосередньо суб'єктами краудфандингу є донори (інвестори), інтернет-платформи (посередники) та реципієнти – суб'єкти, що на краудфандингових платформах публікують інформацію про свої проекти.

Досвід використання краудфандингу свідчить про те, що він активізує діяльність малого й середнього бізнесу, а також підприємницьку діяльність в цілому, що актуалізує подальше дослідження інституційних умов побудови нових та подальшого розвитку вже існуючих краудфандингових інтернет-платформ, а також державної підтримки та регулювання їхньої діяльності.

Література.

1. Zbarsky V.K., Trusova N.V., Sokil O.H., Pochernina N.V., Hrytsaienko M.I. Social and Economic Determinants for the Development of Resource Potential of Small Forms of Agrarian Production in Ukraine. *Industrial*

Engineering & Management Systems, 2020. Vol. 19, No. 1. Pp. 133-142.
URL: <https://doi.org/10.7232/iems.2020.19.1.133>

2. Грицаєнко М.І. Соціальний капітал як драйвер багаторівневого розвитку національної економіки. *Підприємництво: соціально-економічне та інституціональне забезпечення розвитку*: монографія / Л.О. Андрєєва, Л.О. Болтянська, М.І. Грицаєнко та ін. Мелітополь: Люкс, 2021. С. 107-163.

3. Грицаєнко М.І. Формування соціальної відповідальності в економічному механізмі реалізації соціального капіталу підприємства. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2021. Вип. 7-8 (280-281). С. 130-142. URL: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2021-7-8-284-285-130-142>

4. Димчак Р., Шпикуляк О., Грицаєнко М., Саковська О., Грицаєнко Г. Соціальний капітал аграрної сфери: індикатори виміру умов формування та результатів використання. *Agricultural and Resource Economics*, 2021. Vol. 7, No. 4. Pp. 115-137. URL: <https://doi.org/10.51599/are.2021.07.04.07>

5. Шпикуляк О.Г., Грицаєнко М.І. Інтелектуальна модель соціального капіталу: концепти інституціоналізації. *Розвиток сільськогосподарської кооперації та інтеграційні процеси в аграрному секторі економіки*: монографія / Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» [Малік М.Й., Шпикуляк О.Г., Мамчур В.А., Грицаєнко М.І. та ін.]; за ред. М.Й. Маліка. К.: ННЦ «ІАЕ», 2019. С. 186-196.

СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У СФЕРІ ПРАЦІ

**КУПЧАК М.Я., К.ПЕД.Н.,
САМІЛО А.В., К.Ю.Н., ДОЦЕНТ,
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

З метою належної реалізації конституційного права на працю, виключення гендерної дискримінації, де кожна працездатна людина має рівні права та можливості, є вкрай важливим завданням для формування громадянського суспільства та правової держави. Гендерна рівність розглядається, як рівний правовий статус жінок і чоловіків, а також рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати однакову участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства.

Конституція України визначає, що усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними. Рівність прав жінки та чоловіка забезпечується у тому числі і наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у праці та